

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту
розведення і генетики тварин
імені М.В. Зубця
Голова вченої ради Інституту
розведення і генетики тварин
імені М.В. Зубця

Остап ЖУКОРСЬКИЙ
квітня 2023 року

Положення

**про наукове керівництво здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії та осіб, які прикріплені для
підготовки дисертацій на здобуття наукового ступеня
доктора філософії поза аспірантурою,
науковому консультуванню
в Інституті розведення і генетики тварин
імені М.В. Зубця НААН України**

Чубинське -2023

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про наукове керівництво здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та осіб, які прикріплені для підготовки дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою, науковому консультуванню в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН України (далі – Положення) регламентує призначення наукових керівників аспірантів та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також наукових консультантів докторантів, визначає їх права та обов'язки.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України про «Вищу освіту» № 1556-VII від 01 липня 2014 року; Постанови Кабінету Міністрів України № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23 березня 2016 року ; Постанови Кабінету Міністрів України № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 року, Статуту Інституту, рішень вченої ради Інституту, а також інших нормативних документів.

2. ПРИЗНАЧЕННЯ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

2.1. Метою призначення наукового керівника є здійснення керівництва роботою над дисертацією, надання консультації щодо змісту і методології наукових досліджень здобувача наукового ступеня доктора філософії (далі (аспіранта/здобувача), контролювання виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану здобувача, проходження ним проміжної атестації, відповідальність перед вченою радою Інституту за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

2.2. Науковий керівник підготовки доктора філософії за відповідною освітньо-науковою програмою призначається одночасно з його зарахуванням наказом директора Інституту

2.3. Науковим керівником аспіранта/здобувача призначається науковий співробітник Інституту з науковим ступенем.

2.4. Науковий керівник повинен мати науковий ступінь, як правило, доктора наук (в т.ч. науковий ступінь, який присвоєно за кордоном, за умови його визнання в Україні), здійснювати самостійно чи брати участь у науково-дослідницькій діяльності установи за напрямом (профілем) підготовки аспіранта/здобувача, мати публікації за результатами вказаної науково-дослідної діяльності у фахових вітчизняних та (або) зарубіжних наукових виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз, а також здійснювати апробацію результатів цієї діяльності на національних та

міжнародних конференціях.

2.5. В окремих випадках до наукового керівництва аспіранта/здобувача можуть залучатися доктори наук за відповідною спеціальністю, наукові працівники іншої установи (за наявності рішення вченої ради Інституту із обґрунтуванням необхідності залучення та рекомендації його до наукового керівництва аспірантом/здобувачем), за умови укладання із ними договору.

2.6. Аспіранту/здобувачеві, який виконує наукове дослідження за суміжними спеціальностями, рішенням вченої ради Інституту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

2.7. Можлива заміна наукового керівника аспіранта/здобувача у випадках:

- взаємної згоди наукових керівників;
- неможливості науковим керівником виконувати свої обов'язки (смерть, тяжка хвороба, звільнення з університету та ін.).

2.8. Заміна наукового керівника аспіранта/здобувача по причині неможливості науковим керівником виконувати свої обов'язки (смерть, тяжка хвороба, звільнення з університету та ін.) здійснюється на підставі заяви аспіранта/здобувача, затвердженням наказом директора Інституту.

2.9. Науковий керівник може бути звільненим від наукового керівництва наказом директора Інституту на основі особистої заяви керівника, особистої заяви аспіранта/здобувача, за причиною зміни напряму науково-дослідницької роботи або теми дисертаційної роботи, невиконанням науковим керівником своїх обов'язків з наукового керівництва аспірантом/здобувачем. У цих випадках заміна наукового керівника аспіранта/здобувача здійснюється рішенням вченої ради Інституту та затвердженням наказом директора установи.

2.10. Для розгляду питання щодо заміни наукового керівника за причинами, вказаними у пункті 2.9., за 10 днів до засідання вченої ради вченому секретарю необхідно надати такі документи:

- заяву аспіранта/здобувача на ім'я директора Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН України;
- заяви нового та попереднього наукових керівників аспіранта/здобувача зі згодою на заміну наукового керівника;
- інформацію про нового наукового керівника;
- витяг із протоколу засідання структурного підрозділу, до тематики якого прикріплений аспірант/здобувач для виконання дисертаційної роботи, про рекомендацію щодо заміни наукового керівника;
- список наукових праць аспіранта/здобувача;
- обґрунтування теми дисертаційної роботи аспіранта/здобувача

обсягом не більше трьох сторінок за підписом нового наукового керівника.

2.11. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), не більше 5 здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук. Кількість здобувачів, що здобувають науковий ступінь доктора наук чи доктора філософії під керівництвом відповідного наукового керівника, може коригуватися наказом директора Інституту залежно від результативності роботи наукового керівника.

2.12. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада Інституту з урахуванням потреб аспіранта/ здобувача та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду наукової установи.

3. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

3.1. Науковий керівник аспіранта/здобувача зобов'язаний:

а) знати вимоги щодо порядку присудження наукових ступенів, вимоги до дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії;

б) проводити співбесіду з особою, яка подає документи для вступу до аспірантури з метою виявлення здібностей до наукової діяльності за відповідною спеціальністю та освітньо-науковою програмою;

в) допомагати з формулюванням теми дисертаційного дослідження, виділення наукової новизни;

д) брати участь у складанні індивідуального навчального плану та індивідуального наукового плану роботи аспіранта/здобувача;

ж) здійснювати контроль за виконанням затвердженого індивідуального навчального плану та індивідуального наукового плану роботи аспіранта/здобувача;

з) здійснювати керівництво науково-дослідної роботи аспіранта/здобувача;

і) рекомендувати до відрахування аспіранта/здобувача за невиконання ним індивідуального плану навчальної та наукової роботи та не атестованого проміжною атестацією у визначений термін;

й) бути присутнім на засіданнях відділу/лабораторії, атестаційної комісії, вченої ради Інституту при обговоренні та прийнятті рішення щодо

готовності дисертації до захисту;

к) здійснювати взаємодію із співробітниками структурних підрозділів Інституту за переліком виконання своїх обов'язків наукового керівника;

л) здійснювати взаємодію із закладами вищої освіти та науковими установами України, а також зарубіжних країн за профілем виконання своїх зобов'язань наукового керівника;

м) підвищувати кваліфікацію та удосконалювати навички наукового керівника дисертаційними дослідженнями, здійснювати обмін наукового керівництва із представниками інших наукових шкіл, закладів вищої освіти та наукових установ.

3.2. Науковий керівник аспіранта/здобувача несе відповідальність за:

а) формулювання теми, актуальності, новизни та теоретичної цінності дисертаційного дослідження аспіранта/здобувача;

б) організацію та контроль заповнення аспірантом/здобувачем індивідуального навчального плану та індивідуального наукового плану роботи;

в) виконання аспірантом/здобувачем індивідуального навчального плану та індивідуального наукового плану роботи в обумовлені терміни;

г) надання наукового консультування за змістом та формою дисертаційного дослідження аспіранта/здобувача, а також апробацію результатів його наукових досліджень;

д) підготовку текстів наукових статей, доповідей, дисертаційної роботи;

ж) взаємодію аспіранта/здобувача та структурного підрозділу, до якого аспірант/здобувач прикріплений для виконання наукової роботи за темою дисертаційного дослідження, щодо затвердження теми дисертаційної роботи; проходження проміжної та підсумкової атестації; участі аспіранта/здобувача у наукових дослідженнях; обговоренні на засіданні відділу/лабораторії результатів дисертаційного дослідження; підготовці публікацій, участі в конференціях;

з) особисту участь у проміжній та підсумковій атестації аспіранта/здобувача за результатами його наукової роботи, надання висновку про результати виконання останнім наукових досліджень за темою дисертації та підготовку дисертації;

і) використання різних засобів та форм взаємодії для здійснення постійного контролю виконання аспірантом/здобувачем індивідуального плану навчальної та наукової роботи;

й) написання письмового відгуку на остаточний варіант дисертаційної роботи, мотивуючи можливість або недоцільність подання дисертаційної роботи на попередній розгляд на розширеному засіданні відділу/лабораторії та

формулювання остаточного рішення відповідно до проведення розширеного засідання з розгляду дисертації аспіранта/здобувача.

к) підтримку аспіранту/здобувачеві у оформленні та поданні дисертації для захисту у разову спеціалізовану раду.

3.3. Науковий керівник відповідає перед вченою радою Інституту за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

4. ПРИЗНАЧЕННЯ НАУКОВОГО КОНСУЛЬТАНТА

4.1. Метою призначення наукового консультанта є надання наукової, методичної та організаційної підтримки докторанту у проведенні роботи над науковими дослідженнями, оформлення їх результатів для підготовки до захисту для здобуття ступеня доктора наук.

4.2. Вчена рада Інституту відповідно до напрямку наукової діяльності докторанта призначає наукового консультанта з числа штатних співробітників наукової установи, які мають науковий ступень доктора з відповідної спеціальності. Рішення вченої ради затверджується і оформляється наказом директора Інституту.

4.3. Науковими консультантами докторантів призначаються доктори наук, професори за профільною для докторанта науковою спеціальністю, які здійснюють наукову діяльність, мають публікації за результатами зазначеної науково-дослідної діяльності у провідних вітчизняних та/або зарубіжних рецензованих наукових журналах і виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз, а також здійснюють апробацію результатів вказаної науково-дослідницької діяльності на національних та міжнародних конференціях, симпозиумах.

4.4. У окремому випадку до наукового консультування докторанта можуть залучатися доктори наук, професори за відповідною спеціальністю наукових працівників, які працюють в іншій організації за умови укладання із ними договору.

4.5. Науковий консультант погоджує консультування докторантом шляхом підписання заяви останнього про призначення його науковим консультантом.

4.6. Можлива заміна наукового консультанта докторанта у випадках:

- взаємної згоди наукових консультантів;
- неможливості науковим консультантом виконувати свої обов'язки (смерть, тяжка хвороба, звільнення з установи та ін.).

4.7. Заміна наукового консультанта докторанта по причині неможливості науковим консультантом виконувати свої обов'язки (смерть, тяжка хвороба, звільнення з університету та ін.) здійснюється на підставі заяви

докторанта, затвердженим наказом директора.

4.8. Науковий консультант може бути звільненим від наукового консультування наказом директора Інституту у зв'язку із особистою заявою, особистої заяви докторанта, з причини зміни напряму науково-дослідницької роботи або теми дисертаційного дослідження, невиконанням науковим консультантом своїх обов'язків з наукового консультування докторанта. У цих випадках заміна наукового консультанта докторанта здійснюється рішенням вченої ради Інституту, затвердженим наказом директора Інституту.

4.9. Для розгляду питання щодо заміни наукового консультанта за причинами, вказаними у пункті 4.8. цього Положення, за 10 днів до засідання вченої ради вченому секретарю необхідно надати такі документи:

- заяву докторанта на ім'я директора Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН України;
- заяви наукових консультантів докторанта (нового та попереднього) зі згодою на заміну наукового консультування;
- інформацію про нового наукового консультанта;
- витяг із протоколу засідання структурного підрозділу, до тематики якого прикріплений докторант для виконання дисертаційної роботи, про рекомендацію щодо заміни наукового консультанта;
- список наукових праць докторанта;
- обґрунтування теми дисертаційної роботи докторанта обсягом не більше трьох сторінок за підписом нового наукового консультанта.

4.10. Підготовку докторанта може здійснювати лише один науковий консультант. Кількість докторантів, які прикріплюються до одного наукового консультанта, визначається наказом директора залежно від ефективності його роботи (кількість захищених дисертацій, кількість публікацій, участь у різних конкурсах та грантах).

4.11. На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта.

5. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ НАУКОВОГО КОНСУЛЬТАНТА

5.1. Науковий консультант зобов'язаний:

- а) знати вимоги порядку присудження наукових ступенів, вимоги до дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора наук;
- б) надати згоду бути науковим консультантом докторанта в разі його вступу до аспірантури;
- в) визначити разом з докторантом основні етапи та терміни роботи над дисертаційним дослідженням, підготовкою наукових публікацій та доповідей;
- г) надавати наукову, методичну та організаційну підтримки докторанту

у проведенні ним роботи над науковими дослідженнями, оформлення їх результатів для підготовки до захисту для здобуття ступеня доктора наук;

д) рекомендувати за погодженням із завідувачем відділу/лабораторії до відрахування докторанта, який не виконав план роботи у визначені терміни;

ж) здійснювати взаємодію із закладами вищої освіти та науковими установами України, а також зарубіжних країн за профілем виконання своїх зобов'язань наукового консультанта;

з) бути присутнім на засіданнях спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій в Інституті у випадку обговорення питань подання та захисту дисертації докторанта;

і) підвищувати кваліфікацію та удосконалювати навички наукового консультанта дисертаційними дослідженнями, здійснювати обмін наукового консультування із представниками інших наукових шкіл, закладів вищої освіти та наукових установ.

5.3. Науковий консультант несе відповідальність за:

а) визначення докторантом основних етапів та термінів роботи над дисертаційним дослідженням, підготовкою наукових публікацій та доповідей;

б) науково-методичне керівництво виконанням докторантом дисертаційного дослідження;

в) взаємодію докторанта та відділу/лабораторії щодо затвердження плану роботи останнього, участі докторанта у наукових дослідженнях структурного підрозділу, обговорення результатів дисертаційного дослідження, проходження щорічної атестації;

г) своєчасну атестацію докторанта у відділі/лабораторії та вченій раді;

д) особисту присутність на засіданнях структурних підрозділів чи вченій раді Інституту, де проводиться атестація прикріпленого до нього докторанта;

і) використання різних засобів та форм взаємодії для здійснення постійного контролю виконання докторантом плану роботи над дисертацією;

й) підтримку докторанту у оформленні та поданні дисертації для захисту у спеціалізовану вчену раду

к) написання письмового відгуку на остаточний варіант дисертаційної роботи.

5.4. Науковий керівник відповідає перед вченою радою Інституту за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового консультанта.

Положення про наукове керівництво здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та осіб, які прикріплені для підготовки дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою,

науковому консультуванню в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН України затверджується вченою радою Інституту та вводиться в дію з дати його затвердження.